ГДЕ СУ РАЗЛОЗИ СПОРОГ РАЗВОЈА ЛИЧНЕ ИНИЦИЈАТИВЕ И ПРИВАТНОГ ПРЕДУЗЕТНИШТВА

„VEČERNJE NOVOSTI"
29-10-1989

РЕФОРМА ПАДА У ОПШТИНИ

● Учесници саветовања о малој привреди, у организацији СОУР „Браћа Карић" из Пећи, озбиљно упозоравају да нова економска филозофија још није запахнула општинске бирократије

НА ПИТАЊЕ како је створио немачко привредно чудо, његов творац је одговорио: „Набавио сам новац, дао га људима и пустио их да раде"...

Ова анегдота измамила је највише аплауза присутних 400 учесника управо завршеног саветовања „Уставна и привредна реформа и приватно предузетништво", које је и ове године организовао пословни систем мале привреде „Браћа Карић" у Пећи. Сличан аплауз добио је још само **Веселин Вукотић**, члан СИВ, који је пред југословенским предузетничким кремом изјавио **да ће савезна влада највећи део од најављене финансијске подршке из иностранства усмерити у развој малих предузећа и личну иницијативу.**

Представник федералне владе најавио је да ће веома брзо бити готов и законски пројект који треба да досадашњу подршку на речима малој привреди конкретизује практичним решењима.

— Наш концепт заснива се на конкретном појединцу, на вери у обичног човека. Њега ниједна држава не може усрећити прописивањем свега и свачега. Зато му треба пустити да сам креира и ствара — рекао је представник СИВ.

● Далеко је општина

ИАКО су Вукотићеве речи имале веома јак ефекат, ипак нису „легле" као мелем на рану запостављене мале привреде. Веома много било је теоретичара и практичара који су СИВ-у скинули капу за стварање услова у којима ће процветати приватно предузетништво, **али сви су децидирано тврдили да нова економска и развојна филозофија са федералне равни још није сишла у базу — у општине.**

Зато ће **Сретен Карић**, један од директора пословног система „Браће Карић", без увијања рећи да има људи који привредне токове желе да врате уназад и да таква политика прети да заустави приватну иницијативу. Као да је неком опет стало да наши грађани држе милијарде долара у страним банкама, а не да их корисно употребе за привредни развој Југославије.

И **Марјан Рожич** сматра да још има веома „живих" ретроградних схватања која дају предност друштвеној својини и запостављају све друге видове својине.

Приватно предузетништво у новим условима привређивања, тврди Рожич требало би да има равноправан третман у кредитно монетарној политици, извозу и увозу.

На макро плану направљени су крупни кораци — сматра Рожич. то, међутим, није довољно, јер су нужне промене запостављене на микро плану. **У предузећу и општини још влада логика договорно-командног система. Веома је нужно да се оснивање предузећа свих облика власништва поједностави и сведе на најнеопходније захтеве општина. Зато се што пре мора отклонити садашње дискрециono право општинских управа да оцењују потребу и ваљаност оснивања малих предузећа. За оснивање приватне фирме требало би да буде довољан упис у судски регистар.**

БАЗРАЗЛОЖАН СТРАХ ОД ПРИВАТНИКА: Погон „Браћа Карић" у Пећи

види у општинама и сматра да у пракси још није савладана догма о социјалистичком прогресу који искључиво почива на великим инвестиционим подухватима и великим привредним системима. „Колико год постоје објективно повољни услови за развој малих предузећа, толико постоје и не мала ограничења претежно друштвене природе" — каже Шефер. **Рачунице које је извео професор Шефер показују да владина жеља од седам одсто раста друштвеног производа у наредних 11 година мо-**

НАЈЗДРАВИЈИ ДЕО ПРИВРЕДЕ

— ЧУЈУ се све чешће приговори да би снажнији развитак приватног сектора угрозио постојеће друштвене односе — каже професор **Драгоје Жарковић**, члан Председништва ПК СК Војводине — **а не види се да социјализам највише компромитују масовна незапосленост, хиперинфлација и експлоатација радника у друштвеном сектору од стране бирократије. Мала привреда је данас најздравији сектор у југословенској привреди, јер једино она може да пропадне. Њој нико не покрива губитке, нема социјализације губитака као у друштвеном сектору.** Настојање да се обезбеди пуна правна сигурност приватницима претпоставља и њихов активни ангажман у политичком животу. То, дакле, значи политички плурализам, без кога је неостварљив и економски плурализам својине.

● Карићи за пример

НАЈВЕЋЕ отпоре приватној иницијативи **Берислав Шефер** же да се оствари само ако се учешће мале привреде у друштвеном производу Југославије повећа са пет на 25 одсто.

Свима онима који страхују од приватне својине и наводно експлоатације радника, Веселин Вукотић поручио је да сврате до пословног система „Браћа Карић" и увере се у супротно. Карићи и поред свих општинских и покрајинских баријера успевају да се развију, граде нове фабрике и стварају нову организацију која поприма облике модерне компаније.

За десетак дана „Браћа Карић" оснивање у Београду југословенски Конзорцијум мале привреде и банку мале привреде. Међу разлоге за оснивање конзорцијума **Богољуб Карић** први човек фирме набројао је:

— Кампањски, па чак и еуфорично, ничу приватна предузећа и то само у неким делатностима. На пример, у области трговине и интелектуалних услуга. **Остаје тако много празног простора у области материјалне производње. Конзорцијум ће зато обезбедити да његове чланице, у складу са економским интересима, раде праве ствари у право време. Надаље, у конзорцијуму повећати преговарачку моћ мале привреде на тржишту капитала, роба и услуга, а својим информационим системом прикупљати и делити чланицама податке о новим технологијама, понуди и потражњи ценама производа, слободним капацитетима и стању залиха у малој привреди.** Свакодневно добијамо стотине предлога за заједничке послове и пословну сарадњу од појединаца, али и друштвених фирми. Ми не можемо свима да удовољимо и за то оснивамо конзорцијум преко кога ће све те идеје моћи да се остваре.

М. БРКИЋ